

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

26 בפברואר 2018

1204

י"א באדר התשע"ח

עמוד

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 31) (ביטול רישיון לישיבת קבע), התשע"ח-2018 684

הצעת חוק הכניסה לישראל (תיקון מס' 31) (ביטול רישיון לישיבת קבע), התשע"ח-2018

הוספת סעיף 11א1, 1. בחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹, אחרי סעיף 11 יבוא:

א1א. (א) על אף האמור בסעיף 11א(2), רשאי שר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע שניתן לאדם לפי חוק זה (בסעיף זה – רישיון), אם הוכח להנחת דעתו כי מתקיים אחד מאלה:
(1) הרישיון ניתן על יסוד פרטים כוזבים;

ד ב ר י ה ס ב ר

בשל רכישתו על יסוד פרטים כוזבים, בשל סיכון לשלום הציבור או לביטחון (אם מדובר בבגיר וטרם חלפו עשר שנים מהמועד שבו קיבל את הרישיון) ובשל הפרת אמונים למדינת ישראל. בכל הנוגע לתושב קבע שהמציאות בעניינו מורכבת יותר, דוגמת תושב מזרח ירושלים, מוצע כי תהיה לשר הפנים סמכות לביטול הרישיון רק בשל הפרת אמונים או אם הרישיון ניתן על יסוד פרטים כוזבים.

ההליך לביטול רישיון לישיבת קבע יתקיים לפני שר הפנים או מי שהשר הסמיך לכך, וזאת בדומה למקובל במדינות שונות בעולם, דוגמת בריטניה ואוסטרליה, כמפורט בפסק הדין בבג"צ אבו ערפה. החלטה זו נתונה לביקורת שיפוטית לפי כללי המשפט המינהלי, הדיוני והמהותי, לפני בית הדין לעררים הפועל לפי פרק רביעי לחוק.

עוד מוצע לקבוע כי יינתן מעמד חלופי למי שתושבותו בוטלה בעילה של סיכון שלום הציבור או ביטחון או בעילה של הפרת אמונים למדינת ישראל, וזאת אם נוכח שר הפנים כי לאחר הביטול ייוותר אותו אדם בלא רישיון לישיבת קבע מחוץ לישראל, בלא אפשרות לרכישת זכות לישיבת קבע מחוץ לישראל או בלא אזרחות.

לסעיף 11א המוצע

כאמור, מוצע להוטר את ההסדר הקיים כיום בסעיף 11א(2) לחוק כמקור הסמכות לשר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע בישראל שאינו רישיון לישיבת קבע, ולעגן הסדר לביטול רישיון לישיבת קבע בסעיף 11א לחוק כנוסחו המוצע, הכול כמפורט להלן.

לסעיף קטן (א)

לפסקה (1)

מוצע להסמיך את שר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע של אדם אם הרישיון ניתן על יסוד פרטים כוזבים, ולפיכך לא היה מקום לתת את הרישיון מלכתחילה.

סעיף 1 ביום כ"ב באלול התשע"ז (13 בספטמבר 2017) כללי ניתן בבית המשפט העליון פסק הדין בבג"צ 7803/06 אבו ערפה ואח' נ' שר הפנים (פורסם באר"ש, 13.9.2017) (להלן – בג"צ אבו ערפה). אשר דן לביטול רישיון לישיבת קבע של ארבעה תושבי מזרח ירושלים בשל הפרת אמונים. בית המשפט העליון, בדעת רוב, קבע כי אף שמוקנית לשר הפנים, בסעיף 11 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן – החוק), סמכות כללית לביטול רישיון ישיבה בישראל, הרי שאם שר הפנים מעוניין לבטל רישיון לישיבת קבע, בנסיבות כגון אלה שבאותו תיק, כלומר – ביטול רישיון לישיבת קבע של תושב מזרח ירושלים בשל הפרת אמונים למדינת ישראל, נדרשת לכך הסמכה מפורשת ומפורטת בחקיקה.

לפיכך מוצע, לשם הבהירות ובהתאם לפסק הדין בבג"צ האמור, להוסיף לחוק את סעיף 11א בנוסחו המוצע, ולעגן בו בצורה ברורה ומפורטת את סמכות שר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע, וזאת בהמשך לסמכותו הכוללת של שר הפנים לביטול רישיון לישיבת קבע בישראל לפי סעיף 11א(2) לחוק בנוסחו הקיים. ויובהר כי בכל הנוגע לסוגי רישיונות ישיבה שאינם רישיון לישיבת קבע (רישיון לישיבת ארעי, רישיון לישיבת ביקור, רישיון לישיבת מעבר וכיו"ב), הסמכות לביטול הרישיון מעוגנת בסעיף האמור בנוסחו הקיים.

התיקון המוצע מסדיר שלושה מצבים שבהם יוכל שר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע: האחד – כאשר הרישיון ניתן על יסוד פרטים כוזבים; השני – כאשר תושב הקבע עשה מעשה שיש בו כדי לסכן את שלום הציבור או ביטחונו; והשלישי – כאשר תושב הקבע עשה מעשה שיש בו משום הפרת אמונים למדינת ישראל.

התיקון המוצע מבחין בין מהגה, שהגיע לישראל וקיבל בה מעמד, לבין מי שהמציאות בעניינו מורכבת יותר, כגון תושב מזרח ירושלים החי בה שנים רבות ובידו רישיון לישיבת קבע. בכל הנוגע למהגר שקיבל רישיון לישיבת קבע, מוצע כי שר הפנים יוכל לבטל את הרישיון

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354; התשע"ח, עמ' 62.

(2) אותו אדם עשה מעשה שיש בו כדי לסכן את שלום הציבור או את ביטחונו, ומתקיימים לגביו שניים אלה:

(א) בעת ביצוע המעשה טרם חלפו עשר שנים מהמועד שבו קיבל את הרישיון;

(ב) הוא היה בגיר בעת החלטת השר על ביטול הרישיון;

בפסקה זו, "מעשה שיש בו כדי לסכן את שלום הציבור או את ביטחונו" – מעשה המהווה עבירה שדינה מאסר חמש שנים או יותר;

(3) אותו אדם עשה מעשה שיש בו משום הפרת אמונים למדינת ישראל; בפסקה זו, "הפרת אמונים למדינת ישראל" – כל אחד מאלה:

(1) מעשה טרור כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016², סיוע או שידול למעשה כאמור או נטילת חלק פעיל בארגון טרור או בארגון טרור מוכרז כהגדרתם בחוק האמור;

(2) מעשה המהווה בגידה לפי סעיפים 97 עד 99 לחוק העונשין, או ריגול חמור לפי סעיף 113(ב) לחוק האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (2)

רכישת אזרחות או זכות לישיבת קבע במדינה או בשטח המנויים בתוספת לחוק האזרחות, וזאת בשל השוני בחובת האמונים למדינה שחלה על בעל רישיון לישיבת קבע לעומת החובה כאמור החלה על אזרח.

לסעיף קטן (ב)

כאמור, מוצע להקנות לשר הפנים סמכות לתת מעמד חלופי למי שתושבותו בוטלה בעילה של סיכון שלום הציבור או ביטחונו או בעילה של הפרת אמונים למדינת ישראל, אם נוכח כי לאחר הביטול הוא ייוותר בלא רישיון לישיבת קבע מחוץ לישראל, בלא אפשרות לרכישת זכות לישיבת קבע מחוץ לישראל או בלא אזרחות.

לסעיף קטן (ג)

עקב השוני בין עילות הביטול, ובשל העובדה שהתיקון המוצע מבחין בין מהגרים שהגיעו לישראל וקיבלו בה מעמד לבין תושבי קבע שהמציאות בעניינם מורכבת יותר, דוגמת תושבי מוצר ירושלים, מוצע לקבוע כי ביטול רישיון לישיבת קבע בעילה של הפרת אמונים ייעשה רק לאחר קבלת הסכמתו בכתב של היועץ המשפטי

מוצע לקבוע כי בכל הנוגע למהגה אשר הגיע לישראל וקיבל בה מעמד, שר הפנים רשאי לבטל רישיון לישיבת קבע שניתן לאותו אדם, אם זה עשה מעשה שיש בו כדי לסכן את שלום הציבור או ביטחונו, כלומר, מעשה המהווה עבירה שדינה מאסר חמש שנים או יותר. כדי להבטיח שעילה זו תחול רק על מהגר שהגיע לישראל וקיבל בה מעמד, מוצע לקבוע כי היא תחול על מי שבעת ביצוע המעשה טרם חלפו עשר שנים מהמועד שבו קיבל את הרישיון. כמו כן מוצע לקבוע כי עילה זו תחול רק לגבי מי שהיה בגיר במועד קבלת החלטת השר על ביטול הרישיון.

לפסקה (3)

מוצע לקבוע כי שר הפנים רשאי לבטל רישיון לישיבת קבע של אדם אשר עשה מעשה שיש בו משום הפרת אמונים למדינת ישראל (כהגדרתה המוצעת בפסקה זו), וזאת בדומה לקבוע בסעיף 11(ב)2 לחוק האזרחות, התשי"ב-1952 (להלן – חוק האזרחות), בשינויים הנדרשים. כך, מוצע שלא לכלול בעילה של הפרת אמונים למדינה

² ס"ח התשע"ו, עמ' 898.

(ב) החליט שר הפנים לבטל רישיון לפי הוראות סעיף קטן (א)(2) או (3), וראה כי לאחר הביטול ייוותר אותו אדם בלא רישיון לישיבת קבע מחוץ לישראל, בלא אפשרות לרכישת זכות לישיבת קבע מחוץ לישראל או בלא אזרחות. ייתן לו, בסמוך לאחר ההחלטה על ביטול הרישיון, רישיון לישיבה בישראל; לעניין סעיף קטן זה, חזקה כי מי שיושב דרך קבע מחוץ לישראל לא ייוותר בלא רישיון לישיבת קבע מחוץ לישראל, בלא אפשרות לרכישת זכות לישיבת קבע מחוץ לישראל או בלא אזרחות.

(ג) (1) לא יבוטל רישיון לפי סעיף קטן (א)(2) אלא בהסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך.

(2) לא יבוטל רישיון לפי סעיף קטן (א)(3) אלא בהסכמתו בכתב של היועץ המשפטי לממשלה.

(ד) הגיש אדם שרישיונו בוטל לפי סעיף זה, ערר לבית הדין לעררים לפי פרק רביעיו על החלטת השר, רשאי השר שלא להתיר את כניסתו של אותו אדם לישראל, אם נוכח כי יש בכניסתו לישראל סכנה ממשית לביטחון המדינה או לשלום הציבור

ד ב ר י ה ס ב ר

לערר לפני בית הדין לעררים לפי הוראות פרק רביעיו לחוק. מוצע כי אם החליט שר הפנים לבטל רישיון לישיבת קבע, ובעל הרישיון הגיש ערר לבית הדין לעררים על החלטה זו, הרי שאם העורר שרישיונו בוטל נמצא מחוץ לישראל תהיה לשר הפנים סמכות שלא להתיר את כניסתו לישראל, אם נוכח כי יש בכניסתו לישראל סכנה ממשית לביטחון המדינה או לשלום הציבור.

לממשלה. לעניין ביטול כאמור בשל מעשה שיש בו כדי לסכן את שלום הציבור או ביטחונו, מוצע כי זה ייעשה לאחר קבלת הסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך.

לסעיף קטן (ד)

החלטות שר הפנים לפי החוק, ובהן ההחלטה על ביטול רישיון לישיבת קבע לפי סעיף 11א המוצע, ניתנות